

"Stajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 krom, za Ameriko pa 6 krom; za drugo inozemstvo se računa naročino z ozirom na visokost poštine. Naročino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravnistvo se nahaja v Ptiju, gledalisko posloje stev. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmetski jubil!

Stajerc

Kmečki stan srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopisi se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/4 strani K 32, za 1/8 strani K 16, za 1/16 strani K 8, za 1/32 strani K 4, za 1/64 strani K 2, za 1/128 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 9.

V Ptiju v nedeljo dne 1. marca 1908.

IX. letnik.

Kmetje pozor!

V nedeljo 8. marca 1908 se vršita v Rogaškem okraju

dva kmetska shoda

in sicer dopoldne ob 10. uri v hotelu pri pošti na Slatini in popoldne ob 2. uri pri g. Smehu („Cigajnerwirt“) v Mestinju.

Dnevni red:

1. Protest proti delitvi podpor po toči pri zadetim posestnikom. — 2. Politični položaj. — Kot govorniki sta oglašena posestnik A. Dröfenig in urednik K. Linhart ter drugi.

Kmetje, kmetsice! Pobrigajte se za svoj položaj! Pridite vse! Tudi nasprotniki so vabljeni. Vsak nam je dobro došel, kdor se zna in hoče dostenjno vedeti!

Na delo za kmetsko stvar!

Vodstvo „Stajerčeve“ stranke.

Politični „Bauernball“ . . .

Novo ustanovljena in zadnjič v Savinjski dolini tako temeljito preklofutana dohtarska „narodna stranka“ je priredila preteklo nedeljo svoj politični „Bauernball“ . . . Kaj hočemo? Predpust se bliža koncu in ni torej čuda, da hočejo tudi celjski gospodje še enkrat priložnost porabit, da se zavrtijo po zvokih Spindlerjeve harmonike . . . To je njih pravica in istotako je njih pravica, da se poslužujejo pri temu sredstev, kakor jih rabijo razni „klowni“, „pierroti“, „hanswursti“ po maskeradah . . .

Ali pravice nimajo ti „narodnjaški“ kričači, da izrabljajo po štene štajerske kmetje v svoje komedijantovske namene. Kmet ni i graca za fine, parfumirane gospodeke, ki prihajajo k njemu iz nedeljskega dolgočasa, kakor grejo drugi gospodeki v nedeljo na lov. Kmet ni in ne sme biti smešna dekoracija, lesena kulisa za prvaške komedije. Kmet ne bode jemal kostanja iz oguja za — prvaške advokate, ki se domišljajo, da se bodo že vsa država po njih otročjih željah ravnala . . . Kaj pa misijo pravzaprav ti prvaški advokatje? Hudirja, vsak stan in vsak posameznik ima pravico do prostega izvajanja političnega svojega prepričanja, — ali da bi člani enega stanu in sicer le prvaški, zagriženi člani z nedosežno prednosti komandirali celi Spodnji Štajer in ustvarjali s podlom hujskanjem pravcato strahovlado, — to pač ne gre . . . Kdo pa so ti gospodeki, kaj pa so že storili za narod, kakšno veljavjo pa imajo? Mi gotovo ne zanikamo, da imajo ti prvaški advokatje zmožnosti, delati lepe račune, kadar se zaleti kakšni nesrečni kmeti v njih pisarno, ali da bi ti možakarji kar meni nič tebi nič po Spindlerjevi milosti „voditelji“ kmetov postali, da bi imeli neomejeno pravico do hujskanja, da bi kmeta za nos vodili in farbali, — te pravice nimajo!

In mi izjavimo odločno: nasprotovali smo

skozi 7 let obstanka našega „Stajerca“ farško-klerikalni nadvladi in se borili z vsemi močmi proti temu, da bi bil politikujoči duhovnik tudi v posvetnih stvareh kmetski voditelj. Ali ravno tako, kakor je nevarna farška politika, škodljiva je tudi iz osebnih ozirov peljana dohtarska politika. Far želi neumnega kmeta, da mu nalaga lažje svojo „bernoj“, ta davek na neumnost, da ga lažje vlaža. In prvaški dohtar istotako: čim več neumnežev, temveč procesov . . . Kdor ima torej res le iskrico ljubezni do izstradanega ljudstva, ta mora reči: Kmet za kmeta, kmet v kmetom, kmet pomagaj kmet! Drugo je vse laž, vse hudobija!

Ali zakaj bi se tako razburjali in jezili? Generali „narodne stranke“ sami ne verujejo, da bi se smatralo njih nedeljske „shode“ za resno priredbo. Težko pač ni, s prvaškimi učitelji par ljudi skupaj zlobnati, ki so toliko potrežljivji, da poslušajo celjske dohtarie. Ali ljudje čutijo, da je vse to — „Bauernball“ . . . V nekaterih krajih so zborovali „narodnjaki“ pod predsedstvom socialnih demokratov, v drugih pod predsedstvom članov „laži-kmetske zvezze“. In vkljub temu piše ponižna tetka „Domovina“, da so bili vse shodi „imenitni“ in „krasni“ . . . Na vseh shodih se je sprejelo rezolucije, ki jih je izdelal mladi Spindler že pred tedni. Te čudne rezolucije se tičejo — uradnikov, v prvi vrsti sodnikov, — nadalje volilne preosnove za deželni zbor in končno tudi drugih stvari. O sodniskem vprašanju smo že opetovano pisali, da kmeta bore malo zanima. Kmet je vesel, če nima s sodnijo ničesar opraviti, pa naj bode sodnik potem Nemec, Turk, Japonec ali pa Slovenec. Z volilno preosnovo za deželni zbor pa se gre prvakom edino zato, da pride malo več njih gospodov v zbornico. Socialni demokratje zahtevajo volilno preosnovo iz stališča, da se delavstvu več pravice pribori. To povejo odkritosčno in pošteno. Ali prvaki bi nikdar ne bili zadovoljni s tako volilno preosnovo, katero zahtevajo socialisti. Prvaki hočejo ravno le tako volilno preosnovo, ki bi spravila po možnosti vseh 8 celjskih dohtarjev v deželni zbor . . .

Zanimivo je to, da so ti plavo - rdeče - beli dohtarji tudi „kmetske“ zahteve naglašali. Kakšne neki so te „kmetske“ zahteve? Na to vprašanje imajo gospodje edini odgovor: Proč od Gradca! Nastaviti hočejo v kmetskih zastopih par prvaško-zagriženih agitatorjev, ki se bodo za politiko, nikdar pa za kmetsko gospodarstvo brigali. In to naj bi bil „kmetski program“ . . .

Resnične kmetske zahteve so pa: lotitev o Ogrske, ki nam vzame vsako leto 30 milijonov krom, zaprete meje proti inozemstvu, ureditev sramotnih davkarških razmer, pomoč glede pomanjkanja poslov, izdatna pomoč za slučaje škode, sploh okrepanje kmetskega stanu.

Za te resnične kmetske zahteve se dohtarska stranka ne briga. In zato so vse njene prizadevanja slične — „Bauernballom“ . . . Ali gospodje, bojite se mačka, ki mora slediti temu plesu!

Politični pregled.

Nemška kmetska stranka in železnice. Nemška kmetska stranka za Štajersko poslala je c. k. železniškemu ministerstvu vlogo, v kateri stavi razne zahteve. Glavne zahteve so: 1. Stacione pristojbine na c. k. državnih železnicah naj se opusti in ravnotako naj se vpelje cene tarife posebno za otrobe (Kleie u. Olkuchen); sploh se naj zniža plačilne tarife za kmetske in gozdarske pridelke v inozemstvu kakor doma. 2. Vlada naj vpliva na zasebne železnice, da se poprimejo tudi te tega gesla. Posebno se naj gleda, da zniža južna železnica zopet zvišane tarife za „stückgut“. itd.

Uvoz srbske živine. 13. t. m. sta avstro-ogarska in srbska vlada novo trgovska pogodbo podpisali. Kar je bilo pričakovati, se je zgodilo in smo o temu že v zadnji številki pisali: Srbija sme vsako leto 35.000 zaklance govede in 70.000 zaklance svinj uvoziti. V srbski skupščini so poslanci to pogodbo z velikim veseljem pozdravili; — naravno, kajti pravzaprav je končala colninska vojna slavne zmagomosne naše države in male državice kralja Peterčka z zmago zadnje. Kmetje so potem takem zopet iz dani in prodani. Samo eno je še! Poslanska zbornica more še vse to razveljaviti. Vlada ima nameč le to pravico, da sklene trgovsko pogodbo začasno ali provizorično. Veljala bode ta pogodba torej le tedaj, ako bodo naši poslanci zanj glasovali. V roki naših poslancev leži torej odgovornost! Poslanci bodo odločili, je-li naj se cene živine še bolj znižajo in naj se našo živino okuži! Pa še nekaj je pri celi stvari. Ako se Srbiji ta uvoz res dovoli, zahtevajo lahko vse druge države isto pravico. Kajti v vseh pogodbah je določba (Meistbegünstungsklausel), da velja vsak sklep, po katerem se zviša uvoz ene države, takoj tudi za vse druge! Potem takem se lahko zgodi, da bode Rusija, pozneje pa tudi Bulgarija, Rumunija in celo Nemčija meso uvažala. Slo se ne bode več za 100.000 kil na leto, marveč za 1 milijon kil. Potem so naši avstrijski živinoreci pri kraju in družega jih ne čaka, kakor — beraška palica! Poslanci pa bodo nosili odgovornost. Vsak kmetski poslanec, ki bode glasoval za pogodbo z Srbijo, je torej strupeni izdajalec svojih volilcev!

Dopisi.

Prvaška tatvina v Ljutomerju.

(Izvirni dopis)

Ljutomer, svetčana 1908.

Z ozirom na članek „Zopet prvaška tatvina“, ki ga je objavil naš ljubi „Stajerc“ v 8. številki z dne 23. t. m., treba popraviti, da se dotočni sedlarški mojster ne piše Johan temveč Martin Karba. Karba je poneveril in kradel denarje okrajne bolniške blagajne že več let. Kajti ta nekdaj čisto revni Karba, ki je svoj čas v hlevu stanovan, je danes bogati mož, ima popolnoma regenerirani vinograd, več oralov zemljišča ter prav lepo živino. Karba je čisto

ednostavno g o l j u f a l . Zahteval je za od raznih mojstrov naznajene delavce pristojbine in jih kasiral; napravil je plačilne listke, v blagajniški knjigi pa je zapisal veliko manjšo svoto. Pri delavcih pri reguliranju Mure je znašala lani svota poneverjenega denarja več kot 300 kron. Pri posestniku ciglarne O. Höningmann v Lukavcih znaša ukradena svota v istem času tudi več kot 100 k r o n . Preiskovalni komisar g. Hubu iz Gradca da temu prvaškemu poštenjaku pri dokazu pomanjkanja vedno gotovi čas za povrnitev. Doslej je moral Karba že več kot 600 k r o n p o v r n i t i ! Vse zapiske razven blagajniške knjige je Karba uničil. Poneverbe pri sprejemkih se dajo dokazati, ker imajo ljudje še plačilna potrdila v rokah. Drugače pa je z izdatki. Ker je Karba vse knjige uničil, je nemogoče dokazati, koliko je tudi tam osleparil. Sveda je ta Karba klerikalec do kosti in zagriženi sovražnik naprednjakov. Njegov sin je zdravnik na Vranskem in je tudi prvaški voditelj. Baje se tega Karbo niti sodnijsko zasledovalo ne bode, kajti „kjer ni tožnika, tam ni sodnika“. Ali člani bolnišnice blagajne kakor sploh vso ljudstvo zahteva odločno, da prime sodnija tatinskega Karbo za ušesa. Ako berač eno žemljo ukrade, ga zaprejo. Zato se mora tudi tega človeka, ki je p o n e v e r i l j a v n e d e n a r e , pod ključ spraviti. Pravica ednaka za vse! Prvaki pa naj povedo svojim pristašem to dogodbico.

Iz Lokarij, pri Št. Juriju ob južni. žel. — Ako psičku na rep stopiš zavcili. Bavno tako je tudi naš kaplan Nande Žgank v „Slov. Gospodarju“ začel civiliti, da se mu mora zaveden človek kar smejeti. Pa to tuljenje mu bode prav malo pomagalo. S tem dopisom niste ničesar od sebe odvrnili, še celo povečali ste! Misili ste, da se bode dopisnik pod klop skril in se takoj zgrevat in nič v „Štajercu“ pisal, potem bode mogel „Štajerc“ popravek prinesi in jaz bodem nedolžen. — Oho! Oho Nandek, Nandek motite se; kar je „Štajerc“ pisal je od prve in do zadnje besede vse resnica. Mi ne vzamemo niti ene besede nazaj; plašite nas s sodnijo ali z peklom, resnica mora na dan. Kako morate sploh biti tako otroče neumni da zahtevate, da bi Vam uredništvo „Štajerca“ povedalo ime dopisnika? Ako trdite, da ni bil resnici dopis v „Štajercu“, ni drugače mogoče, da lažete ali pa da ste tako kratkega spomina da ne veste kaj gorovite, mislite in delate pred par tedni. V zadnjem „Štajercu“ še nisem mu popolnoma vse mogel povedati zatorej danes ispolnim to oblubo na željo Nandeka. Ona cerkvena pevka „Marijina hčerka“, sotrudnica klerikalnega bralnega društva in „komedijantovka“ se je še prav zaljubljeno sušala na odru pri neki zelo pobožni igri čeravno se je že počutila čez 5 mesecov kot mati. Ali to tudi ni resnica ??? Sedaj mi pa odgovorite na vsa ta vprašanja in dokažite z zanesljivimi pričami to kar Vas vprašam. Ako priče dokažejo da ni niti ene besede resnice „Štajerc“ pisal, tedaj se Vam pa sam dopisnik javim s pričami katere lahko vse dokažejo in pričajo. Vi niste še imeli več kot samo tri poštene pridige, druge so bile kolikor toliko politične. Ali ni res, da ste na sv. Treh kraljev dan grozno udrihali po „Štajercu“? Ali ni res, da ste grozno udrihali pri hišnemu blagoslovjanju čez vse kar ni klerikalnega, čez „Štajercu“ pa najhujše? Ali tudi niste Vi skupaj spravljalni k ponočnim pevskim vajam fante in dekleta? Ali niste eno pevko vedno vsem v vzgled stavili? in katera je, to sami veste! Ali ni dotočna pevka parkrat po noči pri Vas ostala v kaplaniji? Mogoče hočete še drugikrat bolj vse vedeti, se še ustrezte. Zastonj se opravičujete da ni res. Kar se ne zgodi, se ne izve. Zamorček se lahko dvajsetkrat umije in ostane vedno črni zamorček. Kar se je mali Nandek naučil to še sedaj Ferdinand zna. V nedeljo 8. svečana je imel večidel pridigo o „Štajercu“ čeravno je oznanil da bode krščanski nauk. Je pač dal tako razumeti, da bi mu tercijalke pomagale dopisnika iskati. Ta politikujoči kaplan nima drugo pred seboj kot politiko, na božjo besedo še ne misli ne. Ako bi sedaj Kristus stopil na zemljo, bi izgnal take in enake politikujoče farje iz cerkve božje, kakor je nekdaj jude izgnal iz tempelja. Pričakujemo da se še enkrat v „Slov. Gospodarju“ opraviči te in skujete kakšen vbogi „dopisek“, saj pravega dopisa itak ne morete, ker ste preveliki dužni revček.

Vohajte!

Rogaška Slatina. Dragi „Štajerc“! To so vam fanti, ti narodni fantje okoli propadajočega „nerodnega“ lista. Za časa volilnih shodov so nas hoteli obvarovati pred vsem zlom faroške torbe, pred beračenjem farjev po župniji itd. Sedaj pa je en drugače spoštovanja vreden kaplan šel samo h klerikalcem hiše pokopiti (Navadna „fehtarija“, katera naj se postavno prepove! Opomba stavkarskega učenca) na kar hočeta naenkrat „Patent Slovence“ Žurmann in Spindler znoreti. Kar besnita po „Narodnem listu“, kaj je to za ene vnebovpojiči greh, da tisti presneti far kateremu so ob času volitve bo do noža napovedali, zdaj ne pride fehtati tudi k narodovcem. Vložili so seveda z narodnim kolekom kolevano pritožbo na mil. knezoškofa v Maribor, pa vse nič ne pomaga. Škof in dekan ne moreta koledar za leto 1907. oziroma 1908. popraviti, edino je mogoče, — postanite pametni in bodite veseli, da ste se rešili fehtarije, ali pa pojrite v Kanoso „štifelce“ pucati! — O p o m b a u r e d n i š t v a : Takšni so ti „narodovci“; na jeziku največji nasprotники klerikalcev, kadar pa je treba, pa se valjajo pred klerikalci na trebuhu. Sramota!

Od sv. Urbana nad Ptujem. Predragi mi „Štajerc“, prosim te malo prostora, da ti nazznam „opazovalca“, kateri je kakor volk v ovčiji obleki in se širokousti črez kmečke sboede „Stajerceve“ stranke. „Opazovalec“ je male postave, klerikalec in zagrinjen sovražnik „Štajerca“ ter napada in blati poštene moža v farški cunji, imenovani „Filhos“, udraha po „Štajercu“ in laže črez g. Drotfinga in g. Linharta. On ne spoštuje poštensih mož, tudi ne svoje žens; — ako ravno še je skromno leto dni ozelenjen, odpodil je ženo od hiše, tako da je morala več tednov pri svoji materi stanovati; take ljudi vam privoščimo, vi „Filposovci“ ker „gliha v k u p š t r i h“.

St. Lenart pri Laškem. „Oslovski glas“ ne pride do nebes“, pravi stari prigovor. Tako tudi glas naših klerikalcev ne bo prišel. Tako mislimo mi pametni ljudje, da je že sam Bog nevoljen teh klerikalnih hinavcev, dasiravno ti pravijo, da njih početja so vse „na katoliški podlagi.“ Dragi bralci „Štajerc“, malo ste še slišali od našega kraja St. Lenarta, misili bi si, da tukaj ni nobenega nasprotovanja in podpihanja, a motili bi se. Tudi pri nas klerikalna burja brije, še celo v letosnji ne prehudi zimi! ... V cunji „Slov. gospodar“ št. 6 je neki nam dozdevni dopisun objavil, da smo naročniki „Štajerca“ „giltne krote“ in da nobeden nič nima in ne sme imeti. Ali naj že bo tako, če že mora tako biti; a naj bi dopisun preje na svoje podrepnike pogledal, kakšne da ima, so tudi reverži, eden še toliko nima (in tudi imeti ne sme) da bi svojo potrebo doma — e, sitnost mora v sosedovo stranišče... Ta mož je podvodja klerikalne družali! — Oglejmo si še drugega en malo od bliže. Dasiravno po rasti nista slična, pač pa sta si po razmerah jako podobna. Ta praznolahač, kateri niti ne premore svoje sukunje, a je vender jako vročekrven politik; klerikalna politika ga je celo tako zmedla, da si ni mogel več v svojem rojstnem kraju kruha služiti v „frajčem“, moral je odlatiti v trebuhom za kruhom! — — — Upam da vam primereno odgovarjam, a dosti za danes; aka pa ne bo miru, prihodnji več. Kajti, gradiva je zadosti.

Živžgajoči.

Pristova. Preteklo soboto je bil obsojen pri takajšnji veletrgovini Ed. Suppanz uslužbeni magacinski sluga Johan Tojniko iz Poljan zaradi tatvine na dva meseca ječe, nadalje Traza Krhlanko, p. d. Slovak iz sv. Eme ter njena 19-letna hčerka Mica Krhlanko, vlg. Šlovak zradi udeležbe pri tatvini vsaka na 1 mesec ječe. Slovaka Micka je lepo dekle, čeprav nima najboljšega imena. Zapeljavala je preje vedno poštenega Tojnko tako dolgo, da je ta pričel kрастi. Tojniko je skrival ukrađeno blago v neki hiši na dvorišču in ga nesel ponosi v tatinsko kočo. Tam sta se imeli stara in mlada Slovačka pri kavi, cukru, čaju, šokoladi in sličkovki dobro. Slivovke se je našlo še 2 flaši v pšenici skriti. Slovačka Micka pa je posebno prijateljica sira, ker je v raznih pismih prosila, naj Tojniko zvečer zanesljivo sira prinese. Zdaj je razumljivo, kako je mogla lepa Micka žeti, brez da bi sejala in delala. — Da bi se vsaj mladina od takih „copernic“ ne dala zapeljavati na pot zločina!

Kapelja pri Radgoni. Letošnja zima je pri noprav prijetna, da take starje ljudje ne pomni. Po vinogradih se dela prav pridno, po gostilni pa si ljudje s pristnim „amerikancem“ zamakata sruša grla. — Promet obeta biti to leto te prav živahan in je upati, da bojo na obiski tuji prav radi ter si ogledali iz našega hrlepo mursko in ogrsko polje. — Pri našem Bolkoviču, kateri je bil nekdaj vojaški kapljan sedaj preži na mastno župnijo, je celo dalnjega Zagreba že dalj časa neka stare gospoda obisku, da si tukaj okrepča zdravje in omogoča trde ude. Nekateri trdijo, da je ta žena starja prijateljica od gospoda Bolkoviča, njej govi domači pa trdijo zanimljivo nasprotno. — Bolkovič, ali bi ne bilo lepše, ko bi Ti tvoj starega očeta, kateri je, kako ljudje trdijo zadurice pri tujih ljudeh prebil pri sebi imen, ne da napravlja ženstvu, katero ni tisti v sorodstvu gostijo in se s tem smešiš pred ljudmi? Drugkrat povabi raji kake mlade devojke k sebi, se bomo mi tudi z njimi zabavljali, ne pa tisti stare ženske, katera Ti le pomagajo macke vratiti in iz senj tvojo preteklo in prihodnjo srečo prerokovati.

Iz Okoslavec pri Sv. Jurju na Ščavnici. Gospod uresnič, nikar se ne čudite če vam tudi iz Okoslavec kaj poročamo. Ne mislite da naš kraj brez pomena! M. Okoslavci imamo imenitne rudokope, imamo kolare in črevljake, imamo krojače in bobnjače, trgovine z mešanim blagom, vojske z marsikaterim šarnim vragom — Imamo tudi Balija in Stičko, tudi marsikatero mlado M. cko. — Da pa imamo tudi „Hotelega“ gotovo ne boste verjeli. — Ali mislite kar si hočete, kaj je res je res. — Naš hotel je daleč na okoli poznan in je dal časa imen „Daniel“. Pred par leti pa je posestnik hotela prišel s čuvajem ognja navskrž in v huziški noči se je skrival hotel v zrak. — Huh ali nehoti je bil posestnik prisiljen zgraditi drugi hotel in ta je pri blagoslovjenju dobil tudi drugo slovensko ime „Golobrad“. Nekateri ljudi trdijo, da se je to zgodilo na željo novega činskoga odbora, drugi pa zopet pravijo da to ime dali g. župnik Kunce sami. — Če imamo hotel to ali ono ime, to je nam vse eno. Glavna stvar je ta, da je posestnik našega hotelja človek, kateri skrbi za točno posrežbo, kar je največ vredno, je to, da posestnik hotela tudi zna, kar sam rad potrdi, prav modanje razlagati in točo pregnati. O tej čudopni moči morajo naš občinski predstojnik gospod Radoslav Nemec imeti popolno prepričanje, da so strelenje proti toči že opustili. Posestnik šega hotela tudi ni sovražnik dobre volje, pleit, če se le kolikaj „kčešt“ napravi. V svojih blagoslovjenih prostorih priredil nam 18. avgusta minolega leta veselico s plesom. Mladi in stari smo ga obiskali. Ravnalno se sploh po geslu: „Vse kar leze ali gre, naj zase si pete“. Zabava bi bila imenitna ko bi se veselici ne bi pridružila tudi neka brata Peleš iz Rožičkega vrha, katera sta uda mladenici zvezze in kakor sta kmalu po prihodu pokazala huda sovražnika dobre volje in plesa. V kratkem času sta namreč napravila med plesalcem nezačela strelnati po hiši tako, da so ljudje bili prisiljeni ju postaviti na zrak. Zapustivši naš nametala sta pri posestniku Jakobu Juršiču kamenja v spalno sobo. Res imenitno, da od teh junaških zvezarjev, katera je drugi orožnik zvezana tiral v Gornjo Radgono te njen pesmico: „Le naprej ta v Radgono, pot pa bo še v Maribor šlo. Vse zaradi hudobij. Čeravno so se besede orožnika vresničile in c. k. okrožna sodnija v Mariboru temu vzornim mladeničima odredila več mesecov zavetja in da pa gospodje dopisniki „Slov. Gosp.“ o tem besedice ne črnijo...“

Kaplja pri Armelžu. Ljubi „Štajerc“, nam se mali prostorček za te dve damici v Kapljah pri Armelžu, kateri te preklinjati, kakor tiste ki ti je to naznali, da sta šli v Ožbalt v požegen. Ti dve pravita, da je fajmošter reča moreta čakati da „mesec gor pride“. I vraga, ali ni boljši pri solncu kakor pri mesecu, hodiči? Ko bi šli naprej, bi prišli še po solnu. Fajmošter pa pravi, da on ni krv, sta prišli. Pa ni to prvokrat; lansko leto je tudi „domačinka“ večkrat tam bila in enkrat zvorna prišla in v jutru šla; jo je več ljudi videlo,

pa misli da smo slepi. Ti R . . . , budi pridna, drugati povema še nekaj od Gradca in R hvnce.

Št. Peter na Medvedovem selom. Dne 6. t. m. smo žalostni spremjali k večnemu počitku velesložovanega posestnika Franca Verk. Vse časti si je mož kot skrben in dober oče tudi zaslužil. Pokojni je bil 15 let cerkveni ključar ter je kljub temu, da je imel na svojem velenosti mnogo skrbi in truda, tudi gledal na blagostanje ter red pri naši Št. Peterski cerkvi. Pokojni je tudi gledal na to, da so se cerkveni godovi kakor naprimer Velika Noč in Petrovo z največjo cerkvijo primerno slavnostjo vršili, kar se je pred njegovim cerkvenim ključarstvom le redko zgodilo, ker se je včasih tak žalostno vršilo da je le samo črnih cerkvenih oblačil manjkalo. — Sedaj pa, preljubi mi „Stajerc“ poglejava zahvalo našega g. župnika Gomilšeka. Se predno se je ta „gospod u dek“ k nam preselil, je pokojni kljub temu, da je imel s svojim posestvom mnogo opraviti, gledal na to da se je farško posestvo včidel z njegovo živino in skrbjo tudi obsegalo in v red spravilo. Kako pa sedaj naš „potovalni učitelj“ Gomilšek povrajeva to trud in skrb pokojniku, velikemu mu dobrotniku? — To budem jaz Tebi, predragi „Stajerc“ sedaj naznani: Ker je bil pokojnik velik prijatelj pokojnega g. V. Strmšek, si je izvolil tudi zraven njega pokopan biti, kar se je tudi zgodilo, ker se je naš predni Franček zato potrudil, brez da bi bil g. župniku naznani, nákar ga je seveda župnik Gomilšek k sebi poklical ter mu náesa prav dobro iztrebil. G. župnik, kak dolga pa je Vaša ljubezen? — le do groba? ali je Kristus tudi učil svoje učence dobreto povračati? Seveda Vam je hudo prisca, posebno pa pri mošnji, da Vam ni uboga vdova Verk nasula celi kup kronic za tistih par sežnejev zemlje, kakor je to storila velecenjena soproga pokojnega Strmšeka, katera Vam je našla lepo svetico kronic za tistih par sežnejev zemlje in še bo mogla baje plačati vsakih 10 let 20 K. Ja ljubi Bog kaj se vse na novo ne pride; ali bomo morali mrtvim še sedaj posestva kupovati? Pokojni pa je že davno zaslužil tisti prostorček, za kateriga Vam je tako žal, Vam in Vašemu nikoli polnemu mošnjičku. Ali veste da je Kristus rekel: ne iščite si zakladov, ki jih rja in moli snedo, iščite najprej nebesko kraljestvo, vse drugo vam bo privrženo! ? Ne derite v bogih ljudi do golih kosti!

Vsevedež domače fare.

* * * Rož na Koroškem, 15. svečana. Četrти letni shod podružnice „Südmärck“ se je vršil imenitno ob veliki udeležbi. Prostori gostilne „Leuthner“ so bili natlačeno polni. Ven Rož je prišel in tudi iz sosednjih krajev so došli ljubi gostje, zlasti možko pevsko društvo iz Veldna. Načelnik g. Nagl je pozdravil navzoče, posebno žene in dekleta, zastopnike okrožja Zg. Koroško „Südmärck“, razne podružnice, pevsko društvo, potučitelja g. Schneider, dež. poslanca Dr. Augerer itd. Spomnil se je pokojnega g. J. Pirker in dr. Hock. Poročilu posnemamo, da je imela podružnica 130 članov; 684 K je odposlala glavnu odboru. Potem se je volilo gg. Nagl., dr. Toritsch, Bernald, Tschech, Unterwetz, Leuthner, Schlathan, M. Paul, P. Hafner v odbor. Potem se je sklenilo napraviti vse korake, da se razdeli podnečne knjige med člane, kako dela to „Morhorjeva“ družba. G. Schneider je imel potem lepi, navdušeni govor. Tudi g. poslanec Angerer je govoril o boju za duševno in gospodarsko prostost. Potem se je pričel zabavni del te tako krasno uspele prirede.

Iz krajine kanibalistov.

(Dopis slovenskega pisatelja.)

Eja, eja, je mačka breja,
Nosi v sebi dva Andreja,
Je eden žnidar, drug je tkalc
Tretji drži v r . . . palec.

Tako se glasi neka, slutim, doslej še nenantisena pesem, ki se radi svoje neestetične vsebine tudi ne more sklicovati na pravico do javnosti. Vendar pa, ker je dejal celo Kristus: „Poberite kosce, da konca ne vzamejo“, treba je zabeležiti tudi to malenkost, zakaj črez sedem let vse prav pride. — Sedanj dopis prihaja iz

*) Dopis je brezobziren, ali tista puhla slov. „inteligencia“, ki se ponavlja s pavovim perjem, ga pač zaslužil! Spisal je ta dopis mož, katerega ime je zapisano v slov. literaturi!

dežele kanibalistov, torej naj ne pričakuje nihče, da hoče dopisnik prijemati dotičnih prizadetih oseb — in sicer slučajno dveh Andrejev — z rokavicami. Eden nosi na sebi gospodsko suknjo ter pase ovce in med njimi tudi kozle, nekje gori na Pohorju, drugi pa hoče veljati kot voren liberalec, ki se ravna po pravilih človekoljuba, kojemu je sveto navodilo: „Selbst leben und auch andere leben lassen“, toda kakor kaže tu nekaj detajov iz njegovega dejanja in nehanja, pogodili bodo cenjeni čitatelji sami, koliko je vreden v moralnem oziru izmed nju prvi kakor drugi. — Ko poslednji Andrej, ki je slučajno tudi založnik in tiskar, svojega najetega delavca, kateremu je bil za dostavljeni mu gradivo nad 600 gold. dolžan, ni hotel plačati, ko ga je s tem, da mu je pridrževal zaslužek, pripravil do obupa, mu ugonobil zdravje, razdril mirno zakonsko življenje, izpostavil eksistenco vse več nedolžnih glavic broječe rodbine očitnemu poginu, ter onega, ki ga je prosil kakor Boga za težavno prisluženo krajcarje, imenoval „znorelega“, pritiral s tem dega, da si je šel iskat drugega domovja, kjer si je hotel s trudem svojih rok, bodisi tudi z znojem na čelu, pridobiti pošteno svoj vsakdanji kruh, ko je po čudnem naključju uprav po posredovanju „Stajerca“ takšno bivališče tudi našel, napotil se je k drugemu Andreju ter mu najavil svojo nakano, da se namerava izseliti ter po izreku in nasvetu modrega Horacija mirno obdelovati svoje polje daleč proč od mestnih homatij, tedaj je ta drugi Andrej, ki je bil slučajno njegov dušni pastir, pohvalil njegov namen in mu brezplačno napravil izpisek iz krstne knjige, da se zamore dati vpisati ondi, kjer se namerava nastaniti. Kaj pa je storil potem, ko je oni nesrečne, katerega je pred odsodom od njega še blagoslovil z besedami: „Benedictus te Deo Patris, et Filio et Spirito sancto!“ odnesel pete in odšel izpred njega? Ovo dokler se je oni nesrečne pehal na lov za svojo ne rečemo srečo, marveč svoji rodbini primereno eksistenco, kjer je imel čast spoznati figamoštvo še nekega odličnjaka, ki čuje na ime France, potrudil se je dotični vzgledni Andrej do žene onega reveža ter jo naduil zoper soproga tako, kakor napihne dibr svojo žrty, predno jo požre. Zanetil je on s tem, da je mož imenoval naravnost „brezumneža“ in ženi zabičil, da ga ne sme poslušati, ne ubogati, ogenj sovraštva med dva zakonska, ki gori še sedaj s takim plamenom, da ga ne lepa beseda niti dobra dela, skazovana zapuščeni rodbini, ne morejo pogasiti. To je učinil on, mestnik Kristusov, kateremu bi imel biti znan svetopisemski rek: „kar je združil Bog, tega naj ne razdira človek, kateri na prižnici rad govori o štirih poslednjih reči, toda sam pa očividno na nje nikdar ne misli. Tako robati naši ljudje niso, da bi preklinjali vreme — Božjo naredbo — ako jim ne pusti izvrševati kakega dela, toda gospod Andrej je preklev veter, ki mu na praznik vernih duš ni pastil imeti knjige odprte, da bi molil nad grobovi pokojnikov in tako baje kak „krajcar zaslužil“, on ki ima na leto nad 4000 gold. gotovino dohodkov. Enemu izmed svojih faranov je očital neprestano slabo gospodarstvo, ko mu je pa umrla hčerka, katera zdravljenje ga je stalo nad 100 gold., mu je zaračunil njen pogreb 46 gold.! Drugemu je napravil radi njevega gmotnega stanja spričevalo uboštva, kjer stoji črno na belem, da nima nikakih dohodkov, pa mu je vendar le zaračunil, ko mu je radi pomanjkanja in bede umrla hčerka — 6 gold. za pogreb. To dragi čitatelji, so sami dokazi krščanskih del usmiljenja! Ako se le najde prilika, svari seveda svoje ovce in kozle pred slavimi časopisi, tudi pred Teboj dragi „Stajerc“, toda kdo pa napravi slab časopis, kdo? Ali oni ki poroča resnico v njem, ali oni, ki slabo živi? Takšnim svarilcem velja le en odgovor: „Živite tako, da se nihče nad vami ne bo spodikal, pa ho nehalo biti tudi časopisje slabo, ki je le ogledalo Vašega dejanja in nehanja, Vaš lastno zrcalo, v katerem se ogledujete!“ Ko bi ne bilo takega časopisa, doprinosaši bi ti velmož takšna dela, da bi bilo groza, saj se itak sedaj, ko druge strašijo s peklom, sami najmanj boje greha, niti pekla, kakor da je Bog vatvaril dotično samo za revnega trpina — kmeta. Da, kmet trpi tukaj kakor ob cesti ležeč kamen, kjer te sme alehrni suniti z nogo, trpi, da ti bodo tekle krvave solze, toda uverjen

bodi, da to pojdet mirno neko svetopisemski duhoven in levit, da te niti ne pogledata, usmiljeni sameritanci pa so dandanašnji tudi že pomrli, ker smo poznali samo enega in sicer onega iz evangela. Zala je tvoja kmečka usoda, dragi trpin in ako je oni učitelj, ki pozna nekoliko tvojo usodo, dragi kmet, na nekem učiteljskem zboru dejal, da kmet dandanašnji živi slabše nego pes, kar je tudi resnica, pa je s tem razburil duhove toliko, da so mu obljudibili, ako se bodo takšni izreki in trditve ponavljale, da pridejo z metijo nad takšne nezadovoljneže in jih bodo pometli iz zemeljskega površja. Tu bi bilo treba samo dostaviti, da naj bodo poštejniji, kdo tako govorje, vsaj toliko usmiljeni, da ne prinašajo s seboj metle, marveč debelo gorjačo, ali tol, da vsaj pobijejo do smrti onega, ki se že itak nezadovoljno muči. Tako napoči vsaj trpin enkrat konec, ker mnogemu izmed nas bo ja smrt desetkrat slajša, nego takšno, s krivicami zagrenjeno, trudopolno življenje. Odkrivaj torej, dragi „Stajerc“ še nadalje naše gnoječe se rane; skrivaj in ne zagovarjaj onih, ki so jih vsekali, zakaj ako tudi s tem ne vzbudiš sočutja do trpinov, katerega dandanašnji na zemlji niti ni, boš vsaj druge opozoril s tem na takšne prijetelje v ovcji oblike, da se jih bodo znali varovati. Ko bode njih dejanje in nehanje boljše, zboljšalo se bo tudi gradivo, ki ga sprejemaš v svoje predale in zaslovel boš kot voren in priporočila vreden časopis, kar pa sedaj ne moreš biti, ker si ogledalo malopridnežev! Mimo grede bodi omenjeno, da se eden izmed teh Andrejev poganja celo za čast poslanca in priepla shode, kjer se občinstvu laže, kakor se je lagal svojemu sotrušniku, kateremu sedaj noče plačati krvavo prisluženih krajcarjev. Nemara res najde takšne gimpelne, ki mu bodo verjeli, toda če jih najde in bo voljen, imeli bodo volilci takšnega poslanca, kakoršnega so vredni, ker so se dali od prilizencu zapeljati. Ko je dospel prevzvišeni dr. Misija za škofa v Ljubljano, ga kot „Stajerca“ tudi niso mogli videti, rekel je nek, tudi rojen Kranjec, da imajo Kranjci takšnega škofa, kakoršnega so vredni; dotični je napravil prostor drugemu in na njegovo mesto prišel Kranjec, pa tudi ta nezadovoljnežem nikakor ne ugaja in šele sedaj ondi vedo, koga so z veleč. g. dr. Misija zgubili. Torej je resnica kar pravi nek rek: „Dež za soncem mora biti, za veseljem žalost priti!“ Samo to je vprašanje, ali napoči na tej zemlji tudi takšno polajšanje usode trpinov keda ali ne? Govorite, modrijani, da čujemo, ali res veste kaj, ali ne!

Novice.

Sodnijska imenovanja so torej glavna reč. Kaj to, ako kruli prazni kmetski želodec, — da je le sodnik pristaš prvaškega bujskanja. Tako piše list celjskih prvaških advokatov. In slična je bila tudi zmisel tistih 12 shodov, ki jih je priredila dohtarska „narodna stranka“ s pomočjo 8 dohtarjev preteklo nedeljo... Kaj zahtevajo ti ljudje pravzaprav od c. k. sodnika? Mi zahtevamo od sodnika v prvi vrsti to, da je pravični, postavljeni in mož, ki ne sodi po svoji osebni simpatiji, temveč po zakonu. Takih sodnikov, katerim se zamore nekaznovano očitati strankarstvo v uradu, kakor n. p. zdaj avanziranemu ormužkemu dr. Mohoriču, ne maramo. Ravno tako ne maramo takih advokatov, katerim se pred sodnijo očita, da so „Däten-schinderji“, ki odirajo vbole natakarice itd. itd. Kaj pa „narodna stranka“? Kaj pa zahteva ona od sodnikov? Glasom „rezolucije“, ki jih je sprejela na svojih komedijantovih 12. shodih, zahteva od sodnika, da je „odločno slovenski narodni“ mož. Ta bedasta stranka, ki nosi še jajče lupine na hrbtni, medtem ko stoji z eno nogo že v grobu, hoče torej zapovedati sodnikom, kakšno politično mišljene ali prepričanje naj imajo. Tu se pač že vse neha. Ko bi gospod Spindler svoje juridične študije dokončal, mesto da bi se izgubil v politiki, bi moral sam nezmisselnost te zahteva izpoznavati. Sodniki naj se pustijo torej od enega Spindlerja komandirati, kakšne politične nazore naj imajo! ... V drugem oziru zahtevajo modrijani okoli „Narodnega lista“, da razume sodnik ne samo prave, pismene slovensčine, temveč tudi vsa narečja, vse dialekta, ki se govorijo. To je seveda isto-